Partea introductivă
Dosarul nr.2-16464/25
2-25108782-12-2-30072025-1

HOTĂRÂRE
În numele Legii

25 mai 2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Centru
Instanţa compusă din:
Preşedintele de şedinţă, judecătorul Svetlana Cușnir
grefierul Mihaela Duducal

examinând în sediul instanţei, în şedinţă publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andronic Serghei către Ministerul Finanțelor al RM, Serviciul Vamal și Biroul Vamal Centru cu privire la repararea de prejudiciului material și moral, încasarea cheltuielilor de judecată,

Partea descriptivă

a c o n s t a t a t:

La 21 ianuarie 2025, avocata Corpaci Olga, acționând în numele și în interesele lui Andronic Serghei, s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Ministerul Finanțelor al RM, Serviciul Vamal și Biroul Vamal Centru cu privire la repararea de prejudiciului material și moral, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii a indicat că, la 13.04.2023, de către agentul constatator ***** inspector principal SPC, i-a fost întocmit reclamantului procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 2*****, cu încadrarea acțiunilor presupusului făptuitor în baza art*****din Codul contravențional sub formă de amendă în valoare de 600 u.c., ceea ce constituie 30000,00 lei și de a confisca în folosul statului de la cet. Andronic Serghei conform prevederilor art. ***** din Codul contravențional, mijlocul de transport de marca *****, fără numărul de înmatriculare cu nr. cod vin *****, culoare alb, capacitatea cilindrică 1***** cu valoare în vamă de 56909,00 lei.

Reclamantul nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia adoptată de agentul constatator nr.2*****, întocmite în privința sa, a depus o contestație.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11.09.2023 s-a admis contestația cet. Andronic Serghei privind anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr.2*****, emis de Serviciul Vamal al RM și a deciziei de sancționare emise în baza acestuia, potrivit căruia el a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 2***** din Codul contravențional. S-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr.2*****, emis de Serviciul Vamal al RM și decizia de sancționare emisa în baza acestuia nr.2*****, prin care Andronic Serghei a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevazute de art. 2***** din Codul contravențional. S-a încetat procesul contravențional în privința lui Andronic Serghei din lipsa în acțiunile acestuia a faptului contravenției.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, agentul constatator din cadrul Serviciului Vamal Centru, ***** a declarat recurs în termenul legal, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani nr.5*****, cu adoptarea unei hotărâri cu privire la respingerea contestației depuse de cet. Andronic Serghei.

A comunicat că, pentru apărarea drepturilor și intereselor în procesul contravențional, reclamantul, în scopul dovedirii nevinovăției sale, și-a angajat un avocat deoarece nu poseda cunoștințele teoretice și abilități practice pentru a se apăra de unul singur în procesul judiciar contravențional. Astfel, interesele acestuia au fost reprezentate de către avocatul ***** și conform bonului de plată seria *****din 05.09.2023, Andronic Serghei a achitat suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, - prezentarea intereselor la judecarea cauzei contravenționale în prima instanță, la Curtea de Apel Chișinău.

Prin urmare, ținand cont de faptul că soluția instanței de judecată cu privire la încetarea procesului contravențional în privința lui Andronic Serghei a devenit irevocabilă în data de 23.12.2024, reclamantul consideră că este îndreptățit la înaintarea acțiunii cu privire la recuperarea prejudiciului cauzat prin atragerea la răspundere contravențională ilegală de către pârâtul Biroul Vamal Centru.

Mai susține reclamantul că, pentru apărarea drepturilor personale încălcate, a fost nevoit sa-și angajeze un avocat - Corpaci Olga și să suporte cheltuieli pentru achitarea onorariului avocatului ales, faptul dat se confirmă prin bonul de plată pentru serviciile de asistență juridică seria ***** sumă totală de 7 000 lei.

Respectiv, având în vedere că decizia asupra cazului de contravenție vamală din 13.04.2023, în privința lui Andronic Serghei, învinuit de comiterea contravenției prevăzute la art.***** din Codul contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 600 u.c., a fost anulată prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11.09.2023, din motivul lipsei faptei contravenției, soluție menținută prin decizia Curții de Apel din 23.12.2024, speței îi sunt incidente prevederile art.3 alin.(l) lit.d) al Legii nr. 1545 din 25.02.1998, care stipulează că,

în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma condamnării ilegale.

A indicat că, admiterea contestației depuse de către Andronic Serghei, cu anularea actelor întocmite în privința ultimului (a procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator), demonstrează inter alia că, la momentul sancționării contravenționale, agentul constatator nu a elucidat toate circumstanțele cauzei, inclusiv circumstantele care indicau la nevinovația lui Andronic Serghei de comiterea faptei imputate și drept consecință ultimul eronat a fost sancționat, fiindu-i afectat dreptul la prezumția nevinovăției.

A relevat că emiterea de către agentul constatator a procesului-verbal și atragerea la răspundere contravențională prin emiterea deciziei de sancționare cu 600 u.c., constituie un temei care permite reclamantului să solicite repararea prejudiciilor cauzate.

Reclamantul a susținut că, pe langă prejudiciul material cauzat prin atragerea ilegală la raspundere contravențională, ultimului i-a fost cauzat și prejudiciu moral, manifestat prin frustrare, stare de neîncredere în organele statale, umilință și un sentiment profund de neliniște, pentru necesitatea depunerii unui efort enorm pentru a demonstra nevinovația sa în comiterea contravenției imputate, în contradicția cu legea contravențională și penală care prevede că nimeni nu e obligat să dovedească nevinovăția sa și organul de urmărire penală urmează să demonstreze prin probe pertinente și concludente vinovăția persoanei în comiterea faptei imputate.

A concluzionat că, având în vedere că prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești lui i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, în temeiul Legii nr. 1545-XIII din 25.02.98, acesta are dreptul de a solicita repararea prejudiciului moral pentru supunerea neîntemeiată la urmărire penală.

A relevat că, cu referire la pretențiile *reclamantului privind repararea prejudiciului moral*, fiind învinuit ilicit de comiterea unei infracțiuni grave nominalizate, neavând certitudinea referitoare la finalitatea cauzei inițiate împotriva sa, fiind impus să purceadă de a demonstra nevinovăția sa prin înaintarea mai multor cereri și plângeri în instanțe de judecată, cu toate că sarcina dată îi revenea organului de urmărire penală, suportand și consecințele mediatizării cazului său, a suportat cert suferințe psihice, inclusiv manifestate prin stări de stres, anxietate, fiustrare, neliniște, disconfort și retrăire, imposibilitate de a savura modul obișnuit de trai și de a se bucura în modul cuvenit de garanțiile prescrise de Lege, umilință, etc., stări ce sunt apreciate și de CtEDO ca fiind componente ale prejudiciilor nepatrimoniale (cauzele Sommerfeld impotriva Germaniei, McFarlane impotriva Irlandei, Kakamoukas §i alfii impotriva Greciei, etc.).

A menționat că, prejudiciul material în mărime de 17 000 lei, care constituie

cheltuielile de asistență juridică, suportate de către reclamantul Andronic Serghei în cadrul examinării cauzei contravenționale, în conformitate cu dispozițiile art. 96 CPC, solicită de a dispune încasarea sumei respective, or, potrivit normei citate instanța obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză, cheltuielile ei de asistență juridică în masura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

În drept, reclamantul și-a întemeiat cerere de chemare în judecată în conformitate cu prevederile art. art. 2, 5, 38 alin. (2), 75, 80, 81, 84, 85, 90, 94, 96, 166, 167 din Codul de procedură civila și potrivit art. 3 si 5 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1 Protocolul nr.l al Conventiei, art. 20, art. 25, art. 46 și 53 din Constituția Republicii Moldova, art. 1-3, 5-8, 10 și 11 din Legea nr. 1545-XIII din 25.02.98 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 19; art. 2007; art. 2036 și art. 2037 din Codul civil.

Astfel, prin cererea de chemare în judecată, Andronic Serghei a solicitat:

- constatarea faptului încălcării dreptului reclamantului Andronic Serghei de a nu fi tras ilegal la răspundere contravențională (penală), încălcarea prezumției nevinovației;
- constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil prevazut de art. 6.1 din Convenția Europeană, încălcare comisă prin fabricarea dosarului contravențional (penal) din 13.04.2023, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ***** și aplicarea unei sancțiuni vădit ilegale;
- a încasa în mod solidar de la Ministerul Finantelor RM și Serviciul Vamal, Biroul Vamal Centru, în beneficiul reclamantului Andronic Serghei, prejudiciul material în sumă de 17 000 (saptesprezece mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică;
- a încasa în mod solidar de la Ministerul Finantelor RM și Serviciul Vamal, Biroul Vamal Centru, în beneficiul reclamantului Andronic Serghei, prejudiciul moral în sumă de 20 000 (douăzeci mii) lei cauzat prin fabricarea procesului contravențional din 13.04.2023 și aplicarea ilegală în privința reclamantului a unei sancțiuni contravenționale (penale).

La 20 august 2025, pârâtul Biroul Vamal Centru a fost depusă referință prin care a solicitat respingerea ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate (f. d. 75-81).

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului, avocata Corpaci Olga împuternicită în baza mandatului din 24.02.2025, a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea ei integrală în sensul formulat.

În ședința de judecată, reprezentantul părții-pârâte, Biroul Vamal Centru, împuternicită în baza procurii din 03.06.2025, a susținut poziția de respingere a cererii de chemare în judecată.

Reprezentantul părții-pârâte Ministerul Finanțelor, citat legal, în ședința de judecată nu s-a prezentat (f. d. 74).

Aprecierea instanței de judecată

Audiind participanții la proces, studiind cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază cererea de chemare în judecată parțial întemeiată şi pasibilă admiterii parțiale din următoarele considerente.

În baza art.20 alin.(1) și alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

În conformitate cu prevederile art.118 alin.(1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art.121 și art.122 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului. Circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În conformitate cu art. 130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, astfel încât fiecare probă apreciindu-se de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

În sensul art. 239 din Codul de procedură civilă, instanţa își întemeiază

hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Prevederile art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că, la deliberarea hotărârii, instanță judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii, iar în conformitate cu exigențele alineatului (3) al aceluiași articol, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant și în numele legii, în corespundere cu prevederile art. 241 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În cadrul ședinței de judecată s-a stabilit că, de 13 aprilie 2023, prin **decizia** asupra cazului de contravenție vamală ***** s-a decis: **„***Al recunoaște vinovat privind săvârșirea contravenției imputate pe cet. Andronic Serghei, aplicându-i sancțiunea conform: art*****Cod Contravențional sub formă de amendă în valoare de 600 u.c., ceea ce constituie 30000,00 lei. Soluția referitoare la corpurile delicte (obiectele și documentele ridicate) - dacă acestea există: 2. A confisca în folosul statului de la cet. Andronic Serghei conform prevederilor art.4*****CC RM, mijlocul de transport de m*****fără numere de înmatriculare, cu nr.Cod Vin *****, culoare *****, cu valoarea în vamă de 56909,00 lei**”**.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 septembrie 2023, *s-a admis contestația cet. Andronic Serghei privind anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr.2*****, emis de Serviciul Vamal al RM și a deciziei de sancționare emise în baza acestuia, potrivit căruia el a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 2***** din Codul contravențional.*

*S-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr.2*****, emis de Serviciul Vamal al RM și decizia de sancționare emisa în baza acestuia nr.2*****, prin care Andronic Serghei a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevazute de art. 2***** din Codul contravențional.*

S-a încetat procesul contravențional în privința lui Andronic Serghei din lipsa în acțiunile acestuia a faptului contravenției.

S-a repus în drepturi Andronic Serghei.

*La existența unei hotărâri definitive, mijlocul de transport ridicat de la Andronic Serghei ***** și anexat la materialele dosarului cu titlu de corp delict, care prin decizia contestată a fost confiscat în folosul statului, și anume: - mijlocul de transpo***** ***** nr. Cod VIN: *****, iar din certificatul de înmatriculare nr. Cod VIN: *****de restituit proprietarului Andronic Serghei *****, de la care acesta a fost ridicat, până la stabilirea sorții acestuia în conditiile Legii.*

*S-a explicat lui Andronic Serghei ***** că are dreptul la reparații (f. d. 42-52).*

Ulterior, nefiind de acord cu hotărârea din 11 septembrie 2023, agentul constatator din cadrul Serviciului Vamal Centru, *****a declarat recurs în termenul legal, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani nr.5*****, cu adoptarea unei hotărâri cu privire la respingerea contestației depuse de cet. Andronic Serghei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2024, *s-a respins ca nefondat* recursul declarat de agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Centru, *****împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani nr. 5r-2761/2023 din 11 septembrie 2023, și s-a menținut fără modificări hotărârea atacată. Decizia este irevocabilă (f. d. 53-67).

Deci, soluția instanței de judecată de încetare a procesului contravențional a fost justificată prin faptul că nu s-a stabilit vinovăția persoanei*, astfel,* considerând necesară dispunerea încetării procesului contravențional pornit în baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2*****, pe motiv că nu exista faptul contravenției.

Totodată, prin hotărârea din 11 septembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a explicat *lui Andronic Serghei* ***** ***că are dreptul la reparații în condițiile Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești*** *și în temeiul Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești*.

Astfel, aceste circumstanțe demonstrează că, la momentul întocmirii procesului-verbal din 13 aprilie 2023, agentul nu a întreprins toate acțiunile în vederea elucidării tuturor circumstanțelor cauzei contravenționale.

Prin depunerea prezentei acțiuni, reclamantul *Andronic Serghei* a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului reclamantului Andronic Serghei de a nu fi tras ilegal la răspundere contravențională (penală), încălcarea prezumției nevinovației; constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6.1. din Convenția Europeană, încălcare comisă prin fabricarea dosarului contravențional (penal) din 13.04.2023, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ***** și aplicarea unei sancțiuni vădit ilegale; și repararea prejudiciul material în sumă de 17 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistenta juridică și a prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei cauzat prin fabricarea procesului contravențional din 13.04.2023 și aplicarea ilegală în privința reclamantului a unei sancțiuni contravenționale (penale).

În temeiul art.20 alin.(1) şi alin.(2) din Constituţia Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale

legitime. Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

În acest sens, instanța consideră necesar să rețină ca fiind pertinente prevederile art. 5 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, conform cărora orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile și interesele legitime. Niciunei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

Conform art.1 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545 din 25.02.1998, această lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

Potrivit art.2 alin.(1) al aceleiaşi legi, acţiuni ilicite constituie acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni

În corespundere cu prevederile art.123 alin.(2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

La fel, relevanţă la caz prezintă şi jurisprudenţa Curţii Europene pentru Drepturile Omului, în cauza Zolotukhin vs Rusia, prin care s-a reiterat faptul că sfera definită „contravențională” în sistemul de drept al Rusiei ca și în alte sisteme similare, cuprinde anumite infracțiuni care au conotație penală, dar sunt prea banale pentru a fi reglementate de dreptul și procedura penală.

Astfel, învinuirea de săvârșirea unei contravenții echivalează cu o acuzație în materie penală în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale (cauza Ziliberberg vs. Moldova din 1 februarie 2005 § 29-35, cauza Guțu vs. Moldova din 7 iunie 2007 § 51).

Echivalarea faptelor contravenţionale cu faptele penale în jurisprudenţa

CtEDO implică necesitatea de a aplica la caz prevederile Legii nr.1545 din 25.02.1998, fără anumite diferenţieri.

Or, anume Legea nr.1545 din 25.02.1998 este remediul intern instituit pentru repararea eventualelor prejudicii cauzate prin acest fel de acţiuni ilicite ale organelor statului.

Faţă de cele enunţate, instanţa de judecată reţine că potrivi art.384 alin.(2) lit.u) din Codul contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Pornind de la această situație de fapt, se reține că conform art. 15 alin. (1) din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară, iar conform art. 53 alin. (2) din Constituție, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanțele judecătorești. Natura penală a procesului contravențional, a fost statuată în practica constantă a CEDO.

În baza art.45 alin.(1) din Codul contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție. Prezentul alineat se aplică în egală măsură și în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenționale.

Conform prevederilor art.19 alin.(1), (3) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții.

Potrivit art.1998 alin.(1) din Codul civil cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Conform art.1998 alin.(2) din Codul civil, prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

În corespundere cu art.2007 alin.(1) din Codul civil, prejudiciul cauzat persoanei prin acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanei responsabile, în următoarele cazuri:

a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea;

b) aplicare ilegală, în calitate de sancţiune contravenţională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunităţii;

c) acţiuni sau inacţiuni care au dus, după caz, la:

– constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăţilor fundamentale ale unei persoane şi dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia;

– pronunţarea unei hotărâri de către o instanţă judecătorească naţională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

La fel, conform art.11 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545 din 25.02.1998, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de această lege.

Conform art.2036 alin.(1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Prevederile art.2037 din Codul civil stipulează că mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Astfel, se reiterează faptul că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 septembrie 2023, s-a încetat procesul contravențional în privința lui Andronic Serghei, din faptul că nu există nicio probă care ar dovedi existența faptei contravenționale, deci atragerea la răspundere contravențională a reclamantului a constituit o decizie neîntemeiată și arbitrară, iar acest fapt îi oferă dreptul subiectiv la repararea prejudiciului moral.

În urma celor elucidate și constatate, rezultă incontestabil faptul că lui Andronic Serghei i-au fost cauzate suferințe psihice, stresul, afectarea echilibrului emoțional prin faptul că în privința sa a fost pornit un proces contravențional pentru care agentul constatator i-a aplicat pedeapsa sub forma amenzii, reclamantul fiind nevoit să își demonstreze nevinovăția, fapt care a și fost constatat de către instanța de judecată.

Mai mult ca atât, reclamantului Andronic Serghei, prin decizia asupra cazului de contravenție vamală din 13 aprilie 2023, i s-a confiscat în folosul statului mijlocul de transport de m*****or, prin această măsură, reclamantul a fost lipsit de posesia și folosința bunului său, fiind privat de posibilitatea de a-l utiliza pentru satisfacerea necesităților personale, fapt ce i-a creat un disconfort semnificativ și o stare permanentă de nesiguranță și frustrare.

Instanța menționează că cele mai frecvent menționate modalități de exprimare a prejudiciului moral, după cum rezultă din *jurisprudența CEDO,* sunt durerea, suferința, rănirile fizice şi psihice, sentimentul de anxietate, stres și neliniște, sentimentul de neputință, sentimentul de frustrare, nedreptate și umilință, starea de frică și incertitudine de lungă durată, perturbarea vieții, diminuarea reputației, pierderea de oportunitate.

Instanța relevă că cuantificarea prejudiciului moral nu este supus unor criterii legale de determinare, cuantumul daunelor morale stabilindu-se prin apreciere, ca urmare a aplicării de către instanța de judecată a criteriilor referitoare la consecințele negative suferite de cel în cauză, în plan fizic și psihic, importanța valorilor lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori, intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, aceste criterii fiind subordonate aprecierii rezonabile, pe o bază echitabilă, corespunzătoare prejudiciului real și efectiv produs.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele de fapt și de drept indicate, instanța de judecată consideră că urmează a fi recuperat reclamantului prejudiciul moral în mărime de 2000 lei, fiind o sumă rezonabilă și echitabilă, pentru intentarea procesului contravențional în baza art. art. 2***** din Codul contravențional cu aplicarea față de reclamant a sancțiunii contravenționale și cu confiscarea în folosul statului conform prevederilor art.4*****din Codul cntravențional, mijlocul de transport, care ulterior a fost anulată și încetat procesul contravențional, din lipsa faptului contravenției.

Dat fiind faptul că, în speță nu sunt întrunite condițiile încasării solidare a prejudiciului, instanța de judecată va dispune încasarea de la pârâtul Inspectoratul Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal, în beneficiul lui Andronic Serghei, prejudiciul moral în mărime de 2000 lei. Or, la stabilirea mărimii compensației s-a ținut cont și de natura juridică a faptelor imputate, gravitatea redusă a abaterilor care i-au fost incriminate în mod neîntemeiat reclamantului, precum şi faptul că

ultimul cu siguranță a obținut în mod cert o anumită satisfacție ca urmare a anulării de către instanță de judecată a procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința sa.

Instanța consideră solicitarea reclamantului de încasare a sumei de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral ca fiind neîntemeiată, exagerată și nerezonabilă, urmând a fi respinsă, or, la aprecierea cuantumului prejudiciului moral, instanța, în principal, a ținut cont de temeiurile invocate și probele cercetate de părți în litigiu, precum și impactul pe care l-au avut atragerea la răspunderea contravențională și anularea procesului-verbal contravențional.

Aici instanța subliniază că cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu şi, totodată, nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

*În continuare cu referire la cerințele privind constatarea faptului încălcării dreptului reclamantului Andronic Serghei de a nu fi tras ilegal la răspundere contravențională (penală), încălcarea prezumției nevinovației și constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6.1 din Convenția Europeană, încălcare comisa prin fabricarea dosarului contravențional (penal) din 13.04.2023, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ***** și aplicarea unei sancțiuni vădit ilegale, instanța le va respinge din următoarele consederente*.

La caz, instanța constată că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 septembrie 2023, a fost admisă contestația formulată de reclamant, fiind anulată decizia asupra cauzei contravenționale, s-a încetat procesul contravențional. Or, prin această hotărâre irevocabilă s-a hotărât de a-l repune în drepturi pe Andronic Serghei, astfel, fiind restabilită situația juridică existentă anterior emiterii procesului-verbal de contravenție și a deciziei de sancționare.

Așa fiind, prin admiterea contestației și anularea deciziei de sancționare, instanța a restabilit echilibrul juridic încălcat, iar pretențiile suplimentare privind constatarea unor încălcări autonome ale drepturilor invocate urmează a fi respinse.

Suplimentar, instanța reține că orice eroare sau apreciere greșită a organului constatator în cadrul unei proceduri contravenționale nu poate fi echivalată automat cu o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție ori cu o încălcare a prezumției de nevinovăție, în special în situația în care persoana a beneficiat de posibilitatea reală de a contesta actul emis, iar instanța de judecată a exercitat controlul legalității acestuia.

Cu privire la pretenția reclamantului privind încasarea prejudiciului material în cuantum de 10000 lei, sumă plătită pentru asistența juridică în cadrul examinării cauzei contravenționale, instanța o apreciază ca fiind întemeiată și pasibilă de admitere.

În conformitate cu art. 383 alin. (3) din Codul contravențional, persoana în privința căreia procesul contravențional a încetat sau care a fost declarată nevinovată are dreptul la repararea cheltuielilor suportate în proces. Totodată, potrivit normelor Codului civil privind repararea integrală a prejudiciului, persoana prejudiciată are dreptul la repararea integrală a prejudiciului patrimonial cauzat prin fapta ilicită a autorității publice.

Instanţa de judecată constată că, Andronic Serghei în cadrul examinării cauzei contravenționale a beneficiat de asistenţă juridică din partea CA ,,Alexei Frunze", pentru care a achitat suma de 10000 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria *****din 05.09.2023 (f. d. 5).

Prin urmare, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite această pretenție și de a încasa de la Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal, în beneficiul reclamantului Andronic Serghei, cu titlu de prejudiciu material suma de 10000 lei, ceea ce constituie cheltuielile de asistență juridică, suportate la examinarea cauzei contravenționale nr.5r-2761/2023.

În conformitate cu art.94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În conformitate cu art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Art.96 alin.(1) din Codul de procedură civilă stabilește că, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Totodată, alineatul (11) al aceluiași articol prevede că, cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În litigiul respectiv, reclamantul Andronic Serghei a suportat cheltuieli legate plata taxei de timbru în sumă de 200 lei (f. d. 2) și a beneficiat de servicii juridice prestate de avocata Corpaci Olga, pentru care conform bonului de plată seria DAA 59371870 din 24 februarie 2025, a achitat suma de 7000 de lei (f. d. 4).

Potrivit practicii CtEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Cuantumul cheltuielilor pentru asistenţa juridică trebuie astfel stabilit, încât acestea să fie rezonabile şi să nu constituie sume excesive.

Având în vedere criteriile de apreciere a cheltuielilor pentru asistenţă juridică desprinse din jurisprudenţa CEDO, instanţa de judecată califică cheltuielile solicitate de către reclamanta Elena Manoil *ca reale* (confirmate prin bonul de

plată), *necesare* (având în vedere faptul că utilitatea acestora nu provoacă dubii instanţei de judecată şi ţinând cont de importanţa cazului pentru reclamantă și copiii minori în interesele cărora a fost depusă acțiunea) şi *rezonabile*, la determinarea cuantumului cheltuielilor de asistentă juridică fiind luate în calcul şi Recomandările privind cuantumul onorariilor și compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobate prin decizia Consiliului Uniunii Avocaţilor.

Astfel, raportând prevederile normelor legale sus-citate la circumstanțele constatate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a încasa din contul Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal, în beneficiul lui Andronic Serghei, cheltuielile de judecată compuse din taxa de timbru în mărime de 200 (două sute) lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 7000 (șapte mii) lei*, s*uportate în prezenta cauză ca fiind reale, necesare şi rezonabile.

Având în vedere ansamblul considerentelor expuse supra, instanța de judecată învestită cu examinarea litigiului deferit judecății în prezenta speță, nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de vreme ce concluzia instanţei este consecința dedusă în urma prezentării probelor de către părţi, or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) sprijinite cu dispoziţia art. 119 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

În conformitate cu art. art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

Dispozitivul

h o t ă r ă ş t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată.

Se încasează de la Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal, în beneficiul lui Andronic Serghei, prejudiciul material compus din cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10000,00 (zece mii,00) lei, suportat în cadrul procesului contravențional, suma de 2000 (două mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, cheltuielile de judecată sub forma taxei de timbru în mărime de 200 (două sute) lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 7000 (șapte mii) lei suportate în prezenta cauză.

În rest pretențiile se resping ca neîntemeiate.

În conformitate cu art. 255 din Codul de procedură civilă, hotărârea se execută benevol, în modul stabilit de lege, în termen de 15 zile după ce rămâne definitivă, iar după expirarea acestui termen, creditorul poate solicita executarea silită în condiţiile Codului de executare.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, de la data pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Svetlana Cușnir